

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

בס"ד גיליון: 1163

הדלקת הנר: 19:22 צאת השבת: 20:28 רבינו תם: 21:12 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויהי איש (שופטים יג).

אוצרות הפרשה

פרשת "נשא"

"והתוודו את הטאתם" [ה, ז].

מדי לילה, לפני השינה, נתקנה אמירת וידוי בסדר קריאת שמע שעל המיטה. וידוי זה נאמר באופן כללי, על כל המעשים שעשינו ולא נתנו עליהם את הדעת, אבל אין להמתין לוידוי זה עם עברות שאנו מודעים לכך שעברנו עליהן. אדם ששם לב שחטא, צריך בו במקום להתוודות על מעשהו. התנתקות זו מן העוון והחזרה בתשובה המיידית מונעת ממנו אסון, משום שיתכן שבאותו רגע שחטא שלחו מן השמים מזיק שיזיק לו, ואם שב בתשובה שלמה – ניצל מן הפגעים הרעים הללו. בזוהר הקדוש מסופר מעשה מבהיל –

רבי שמעון בר יוחאי הלך עם תלמידיו ועסקו בתורה. בדרך ישבו תחת האילנות שבצדי הדרכים ולמדו, לפתע פתאום ראו כולם נחש צפע איום ונורא למראה – ארכו כאורך גלית, ורחבו כרוחב עמלק. והיה הנחש רץ בזעף. צעק לעברו רבי שמעון: 'נחש, נחש, נחש, עצור!!!' לרגע התבלבל הנחש, התפתל, ולאחר רגע – המשיך לרוץ כמו קודם. המשיך רבי שמעון לצעוק: 'נחש, נחש, נחש, שוב לאחוריי!!' בשלב זה עמד הנחש במקומו – אולם לא שב אחורנית.

חזר רבי שמעון ואמר לו: 'כבר אמרתי לך שתשוב לאחורייך. אותו אדם שחטא, ומן השמים נשלחת לנקום בו, כבר שב בתשובה שלמה, בכה והתחרט, ומן השמים כבר ביטלו את הגזרה עליו!!'

הנחש שמע, אך עד שלא בא מלאך הממונה עליו, ואמר לו שלא ילך – לא קיבל את הדברים. לבסוף אמר רבי שמעון: 'אני יודע מה רצונך! אתם, הנחשים, אינכם מוכנים לוותר על ההזדמנות שלכם להרוג ולהכיש, וצריכים לקבל בתמורה משהו אחר. אם כן, לך צפונה מכאן, במרחק כך וכך קילומטר שוכב גוי גנב. אותו גוי הרג יהודי ופצע את בנו היתום, ולא זו בלבד אלא שגם גזל את כל כספו ועשה עוד כמה מעשים רעים. לך לטפל בו'. מיד כששמע הנחש על הטרף המצפה לו, החל לרוץ לכיוון המדובר, ונעלם מן העין.

אמר רבי שמעון לתלמידיו: 'הבה ונראה כעת את ניסי ה"'.

החלו ללכת, והנה בדרכם מצאו בחור בוכה, פצוע בכתפו ופניו זבי דם. מה קרה? גוי רשע מרושע, אשר רצח את אביו, ראה אותו כעת ברחוב, וגנב ממנו את כל הכסף שהיה ברשותו. ולא על כספו הוא מצר כל כך, הוא כבר יסתדר, ה' נתן וה' לקח, אבל מה יעשו כל אותם יהודים שהפקידו בידו בתמימות את כספם, על מנת שירכוש עבורם סחורה, ונתנו לו רשימות מדויקות מה יקנה?! ובעוד המילים על שפתיו פרץ בבכי שהלך והתגבר מרגע לרגע. אחז רבי שמעון בידו והרגיע אותו, הורה לתלמידיו לנקותו מן הדם הזב, ברך אותו, והציע לו להצטרף אליהם ולראות את ניסי ה'.

נבהל הבחור בראותו את כיוון הליכתם: 'אל תיקח אותי לשם, זהו מקומו של הגוי הרשע!!' אך רבי שמעון הבטיח לו שלא יעזבו אותו לבדו, וכדאי לו לראות את ניסי ה' יתברך.

באו לשם והנה הנחש עולה ויורד מראשו עד רגליו של הגוי הרשע, ואינו משאיר לו איבר שאינו נושך ומכיש בו. אמר רבי שמעון לנחש: 'די, חדל לך עשית מה שצריך ויותר מכך. עשית עבודה טובה. כעת לך למקום פלוני, ותטפל ברומאים הרשעים'.

באותו רגע ירד הנחש ונעלם מן המקום. כעת הורה רבי שמעון לבחור לגשת לגופתו של הגוי, ולחפש בכיסיו את הארנק שנלקח ממנו. הוא אמר לו שארנקו נמצא בכיס האמצעי, והזהיר אותו שלא יגע בקופסת היהלומים שימצא שם, שכן היא שייכת לאיש אחר, וכן בקופסת דינרי הזהב המונחת שם, השייכת לאיש אחר, ובעוד זמן מה, כשיבואו לכאן אותם אנשים ויתלוננו על השוד שנעשה להם, יוכלו להשיב להם את האבדות הללו. לא חלפו שעות רבות, וכדבריו כן היה.

הרי לנו, שחזרה בתשובה מסוגלת להסיר מן האדם את הדין המתוח עליו, וזוהי הסיבה שכל אדם צריך להיות עסוק תמיד בחשבון נפש, וברגע שהוא מרגיש בעצמו שחטא, מיד עליו להתוודות, ולנתק את עצמו מאותה עברה, הממיטה עליו רעה גדולה (דורש ציון).

"כה תברכו את בני ישראל אמור להם" [ו, כג].

אמור – מלא. לא תברכם בחפזון ובהילות, אלא בכונה ובלב שלם (רש"י). מכאן נראה לי, שלכך תקנו אנשי כנסת הגדולה לומר במטבע הברכה של הכהנים 'לברך את עמו ישראל באהבה', וקשה לי, היכן כתוב או רמוז בתורה שיש לברך בברכה כהנים 'באהבה'? ויש לומר, שכיון שכתוב 'אמור' מלא, להורות שלא תברכם בחפזון ובהילות אלא בכונה ובלב שלם, בלב שלם היינו באהבה, כלומר בכל לב (ציידה לדרך).

המעשה המפעים שלפנינו התרחש בתפלת שחרית בהיכל ישיבת "פורת יוסף". התפלה התנהלה באותו בקר כסדרה, עד לחזרת הש"ץ. כשהגיע החזן לברכת "שומע תפלה" בחזרת הש"ץ, התפזנו הכהנים לעלות לפימה כדי לשאת את כפיהם ולברך את קהל המתפללים, אלא שאז שלח הצביר שם לב כי ראש הישיבה, מרן חכם שלום כהן זצ"ל, יצא מבית המדרש ונעלם, בלי לסמן או לאותת מאומה.

שלח הצביר זכה לעבר לפני התבה בישיבה הקדושה מזה שנים רבות, ומעולם לא נתקל בתופעה שכזו, שראש הישיבה לא נכנס לשאת את כפיו. הש"ץ התחיל להאט את קצב התפלה ושורר כל מלה ומלה במתינות בנגונים ערבים,

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

בתקוה שחכם שלום יכנס בכל זאת להיכל הישיבה. אך החכם השתתה בחוץ ולא נכנס פנימה... מובן שגם שאר המתפללים הפתעו ותמהו לפשר התעלומה, מדוע היום החליט החכם שלא לשאת את כפיו... ובכן, הפהנים עומדים לפתח בברכה, ולפתע נפתחת הדלת... חכם שלום כהן נכנס אל בית המדרש במהירות ועולה לדוכן בריאות...

הפהנים ברכו בהתרגשות מיוחדת "אשר קדשנו בקדשנו של אהרן...", והחזן התחיל להקריא את מלות הברכה. כלם הרגישו שהברכה באותו יום היתה מלאת רגש, האוירה בבית המדרש היתה מרוקמת במיוחד, אך איש מהמתפללים לא ידע למה... לאחר התפלה נגשו התלמידים אל רבם הנערץ ושאלו: "רבנו, תורה היא וללמד אנו צריכים; בתחלה נראה היה שרבינו החליט שלא ישא את כפיו היום, ופתאום החליט להפנים ברגע האחרון..."

ואז ספר חכם שלום את הספור שארע לו בברכו של אותו היום: כמו רבים אחרים, עמדתו בתחנת האוטובוס והמתנתו דקות ארוכות להגעתו. האוטובוס אחר באותו בוקר בחצי שעה. כשסוף סוף הגיע, הוא היה מלא ועמוס באנשים, כמעט עד אפס מקום.

עליתי לאוטובוס, ומכיוון שמקומות פנויים לא נותרו בו, התקדמתי למרכזו, מקום בו אוכל לעמוד בנסיעה ולשקע בהקנת השעור שאני אמור למסר היום בפני בחורי הישיבה. התמקמתי באמצע האוטובוס, ולא רציתי להמשיך לכוון חלקו האחורי שהיה מלא אנשים. התפנסתי בתוך עצימי והחלתי להרהר בלמוד.

פתאום הגיח מאחורי צעיר מגדל שער, שנראה כעוס מצעם בריאותו... "אתה מתקדם?", שאל בחצי תביעה חצי טרוננה. הנדתי את הראש בשלילה, וסמנתי לו שהוא יכול לעקוף אותי. זה לא מצא חן בעיניו. "יתקדם לשם!" הוא רתח, "אתה מערב את כל הנוסעים באוטובוס, גם ככה סיוט פה".

התפוצתי ככל יכולתי לצד ואמרתי לו: "בבקשה ידידי, יש לך מספיק מקום לעבר ולהתקדם הלאה". תגובתי הרתיחה את הברנט פי כמה, וכאן הוא עשה מעשה שלא יעשה, רחם ה'. הוא הרים את ידו, ופשוט הנחית עלי מכה... עוד לא הסתפקתי להתאושש, והוא הנחית עלי מהלמה נוספת.

שאר הנוסעים מהרו להתערב. הפרחת חוזה הצדה, ואני נשארתי על עמדי, מסתיר את רגשותי הסוערים ומנסה לחזר ולשקע בדברי תורה...

כאשר הגעתי לתפלה, חשתי שאיני יכול לסלח לו על הפאותיו והתנהגותו כלפי על לא עול בפני. בברכת נשיאת הכפים אנו חותמים: "וצנונו לברך את עמו ישראל באהבה". ברכת כהנים צריכה להאמר בלב שלם ואוהב, בלי שתהיה למברך שום קפידא על איש מישראל (ראה ספר "עבודת כהנה" ו'). ואילו אני כעסתי ורגזתי על עז הפנים האכזרי שהכה אותי בלא סבה... מה אני עושה? איך אני עולה לברך ככה?

החלטתי לצאת החוצה במחשבה שעדיף לא לברך, מאשר לברך בעודי כועס וזועם על איש מישראל. אך לפתע חשבתי לעצמי שאולי בכל זאת נתן למצא נקדת זכות על האיש... נסיתי לחפש נקדת זכות על הנער, שכבר אינו ילד וגם אינו מפגר בשכלו, שקם והרביץ לאיש מבוגר ממנו ללא שום סבה מצדקת, רק מפני שהיה עצבני קדם לכן...

ואז הבנתי פתאום! הוא היה עצבני קדם לכן. בנדאי הגיע מבית קשה, בו חיה כל העת התפרצויות, מכות ועצבים! היילד המסכן חנף בדרך זו, ולכן הוא מתנהג כך. נמצא שההתפרצות האלימה שלו אינה מכוננת כלפי באפן אישי, הוא פשוט מלא וגדוש בתסכול ובזעם, ופורק אותם בכל הזדמנות.

אט אט התחלפו רגשות הפעס והרגז ברגשות רחמים וחמלה על היהודי. כשהרגשתי שאינני כועס כלל, חזרתי במהירות לבית המדרש כדי לברך את ישראל מתוך לב אוהב... (אחת שאלתי).

"יברכך ה' וישמרך" (ו, כד).

בדרך כלל, לפי גודל הברכה המצויה, כך גודל השמירה הנחוצה.

אדם עשה עיסקה טובה הרוויח מאה אלף דולר. הכסף הזה, שנמצא עכשיו בידיו, די מדאיג אותו. הוא ממחר לקנות כספת משוכללת עם חיישן ואזעקה, אם יש לו סכום של מיליון דולר בבית, הדאגה שלו גדלה בהתאמה לגודל הסכום, וכבר לא מספיקה לו כספת עם חיישן ואזעקה. הוא מציב גם מצלמות אבטחה הקפיות סביב ביתו. אם יש לו בבית סכומים גדולים יותר של כסף, הוא כבר ממש מוטרד, ובנוסף לכספת ולמצלמות הוא זקוק לקשר רציף עם חברת שמירה, שאנשיה מצויים בכוננות למקרה של פריצה לביתו, ומפטרלים בשטח באופן קבוע.

ויש עוד דאגות בקשר לכסף – שלא יגיעו, פתאום, שותפים בלתי רצויים, וכיניסו את ידיהם לארנקו או לכיסו... זה יכול להיות מס הכנסה ומע"מ, ויחידת להב 443, או סתם סחטנים ערמומיים.

המצב עלול להיות חמור יותר, כאשר בני בליעל נותנים עיניהם בכסף, ומנסים להתנקש בחייו של בעליו.

הרי לנו, שכסף גדול הוא כאב ראש גדול, ובמקרים רבים זהו עושר השמור לבעליו לרעתו.

לעומת זאת, ברכת ה' הנה ברכה מושלמת, שנאמר: "יברכך ה' וישמרך". הקב"ה מעניק לנו בברכתו שפע של טובה, וגם שומר עבורנו את הטובה הזו, שתישאר ברשותנו בלי שנצטרך לדאוג ולהתייסר בגינה.

ברכת "יברכך ה' וישמרך", נחוצה בכל שטחי החיים. לא די לזכות בילדים, צריך גם סיעתא דשמיא גדולה שילכו בדרך הישר, יהיו בריאים ושלמים, ויצליחו בלימודיהם ובכל ענייניהם.

זהו ביאורו של ה"אור החיים" הקדוש: "יברכך ה' וישמרך – הקדים הברכה ואחר כך השמירה, לומר שיצווה ה' שמירתו להם לפי ערך הברכה וגדולתה".

בברכת כהנים כלולים שלושה עניינים:

"יברכך ה' וישמרך" – הקב"ה יברך אותך בכל ענייני הפרנסה. בין אם אתה סוחר או פועל, נהג מונית או בעל חנות, יזם או שרברב – בכל מקרה אתה זקוק לסיעתא דשמיא כדי שתהא לך פרנסה ברווח.

"וישמרך" – מכל תאונה ונזק, מפיטורים עקב צמצומים, מחנות מתחרה שנפתחת ממש בסמוך, ממפלות בבורסה, ומנפילת הדולר או דווקא מעליתו...

"יאר ה' פניו אליך ויחונך" – הקב"ה ישלח לך סיעתא דשמיא בלימוד התורה, שתזכה להבין כראוי את הסוגיה, ולא תשכח את תלמודך, ותהא לך הצלחה גדולה.

"ישא ה' פניו אליך" – זוהי שמירה מפני האויב. אם ישראל חוטאים ח"ו, נאמר עליהם: "והסתרת פני מהם", והם נופלים במלחמה, וניתן כוח ביד אויביהם. לעומת זאת כאשר ישראל עושים רצון ה', מתקיימת בהם הברכה "ישא ה' פניו אליך", והקב"ה שומר עליהם ומצילם מפני אויביהם (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לוי בן כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן דינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com